

KAUKOPUTKIEN KÄRKI LEVENEÉ: NIKON ED 82 A

Tekniset tiedot:

Pituus (mitattu zoom-okulaarin kanssa)	n. 39 cm
Paino - "-	n. 1800 g
Lähin tarkennusetäisyys	n. 4. m
Okulaarien näkökentät:	
25 - 75x MC II zoom	1.6-0.77°
30x wide MC	2.4°
38x wide MC	1.9°
50x wide MC	1.4°
75x wide MC	1.0°

Nikon ilmoitti jo alkukeväästä 2003, että siltä on vihdoon tulossa uusi iso kaukoputki korvaamaan jo lähes kymmen vuotta palvelleeseen Fieldscope ED 78:n, joka oli mukana suuressa kaukoputkitestissämme numerossa 1/2002. Parannuksina vanhaan malliin ovat suurempi, 82mm:n etulinssi, parannetut monikalvopäällysteet kaikissa linssi- ja prismapinnoissa, ulosvedettävä vastavalosuoja sekä tärkeimpänä vesitiiviys ja huurtumista ehkäisevä tyypitäyte. Tuotannon käynnistämisessä on ilmeisesti ollut vaikeuksia, sillä ensimmäinen näyteputki saapui maahan vasta kesällä ja ensimmäiset myyntiin saadut kappaleet vasta loka-marraskuussa. Myös päämarkkina-alueella Yhdysvalloissa toimitukset on kuuleman mukaan saatu käyntiin vasta syksyllä vaikka putkea mainostettiin jo toukokuussa. Koska edellinenkin malli oli testissä osoittautunut suorituskykyiseksi, oli selvää että uutuutta täytyisi verrata markkinoiden parhaisiin putkiin, Zeiss Diascope 85:een ja Swarovski ATS 80 HD:hen.

Yksilölliset laatuvahtelut vaikuttavat Nikoniin siinä missä muihinkin merkkeihin, ja niiden vaikutuksen vähentämiseksi katsoin ensin läpi ensimmäisen myyntiin tulleen erän putket ja valitsin kavaltaan parhaan kappaleen testattavaksi. Testasin sen testitauluilla vanhaa Fieldscopea vastaan (joka on palvellut vertailuputkena myös aiemmissa kaukoputkitesteissä) ja maastossa samaa Swarovski ATS 80 HD:tä vastaan, joka meillä oli numeron 4/2002 testissä. Nikon täytyi kuitenkin palauttaa jälleenmyyjälle, joka myi sen ennen kuin ehdin vertaamaan sitä Zeissiin. Vertailun Zeissiin (jälleen sama yksilö kuin edellisessä testissä) tein eri putkella, joka ei ollut aivan yhtä hyvä yksilö. Sääolosuhteet olivat hyvät, sää oli niin kirkas kuin se voi marraskuisessa Suomessa olla, eikä väreilyä ollut juuri lainkaan. Myös vastavalo-ominaisuudet pääsin

testaamaan kirkkaassa auringonpaisteessa. Testasin putket yksinomaan zoom-okulaareilla, joten kommentit laajakulmaokulaareista perustuvat aiempiin kokemuksiin ko. okulaareista Fieldscope ED 78 A ja ED III A -malleissa.

Tekniset- ja käyttöominaisuudet

Fieldscope ED 82 A seuraa Zeissin ja Swarovskin esimerkkiä siinä, että se on suurempaa objektiivia lukuun ottamatta sama kaukoputki kuin pikkuveljensä ED III A. Nyt on Nikoninkin iso putki vihdoin vesitiivis, typpitäytteen ja varustettu ulosvedettävällä vastavalosuojalla. Okulaaritkin ovat samoja kuin pienemmällä putkella, mutta kuten Zeissilla ja toisin kuin Swarovskilla, muuttuvat niiden suurennokset sen mukaan kummassa putkessa niitä käytetään. Nikonilla 60mm:n putki antaa normaalit suurennokset 20-60x, ja ED 82 A:ssa okulaarit antavat 25-75x suurennokset. Nikoninkin kohdalla suurempi objektiivi korjaa pikkuputken tasapaino-ongelman, ja ED 82 on varsin hyvin tasapainossa. Putki on myös verrattain lyhyt mutta painaa hieman enemmän kuin Zeiss tai Swarovski. Putki on metallirunkoinen ja prismakotelon takaosa, tarkennusrengas ja vastavalosuoja ovat kumitettuja. Suurikokoinen tarkennusrengas on rungon ympärillä kuten Swarovskeissa, ja suunnilleen yhtä jäykkä käsitellä kuin näissä. Käsineet kädessäkin siitä saa hyvän otteen, mutta Zeissin tarkentaminen on tärinättömämpää. Okulaari ei ulotu yhtä korkealle kuin Zeississa ja Swarovskissa, mutta koska se on sijoitettu sivulle putken keskilinjasta on tähtääminen hiukan näitä vaikeampaa. Nikoniin kannattaakin asentaa ns. "nippusidetähtäin" jolla tähtääminen helpottuu oleellisesti. Vastavalosuojassa on Zeissin tapaan hahlotähtäin, mutta liikkuvia kohteita sillä on turha yrittää saada kuvaan. Painettava okulaarinsuojus on löysänpuoleinen ja kannattaa itse varmistaa nyörillä katoamisen estämiseksi. Puolikovasta muovista valmistettu painettava objektiivinsuojus tuskin menee rikki käytössä, mutta liian löysänä se katoaa varmasti mikäli sitäkin ei varusta nyörillä. Okulaarit ovat kierrekiinnitteisiä mutta eivät silti ratkaisevasti hitaampia vaihtaa kuin bajonttekiinnitteiset. Lukitusta ei ole, mutta zoomaus on riittävän herkkä ja kierteistys tarpeeksi pitkä jotta okulaari ei zoomatessa pääse putoamaan. Uuden MC II -zoomin zoomausrengas on hyvin kapea ja siten aikasempaa mallia ikävämpi säätää. Kierrettävä silmäkuppi ei ole yhtä tukeva kuin Zeissilla ja Swarovskilla. Zoomin katseluväli on niukka, mutta tarjolla olevien 30x, 38x 50x ja 75x laajakulmaokulaarien katseluväli on silmälasikäyttöön riittävä. Nikonin zoomin näkökenttä on kilpailijoihin verrattuna varsin vaatimaton, ja silmää lähinnä olevan linssin pieni läpimitta ja niukka katseluväli lisää vaatimattomuuden tuntua. Takuu on 10 vuotta. Putkeen saa lisävarusteena hyvän läpikatsottavan suojapussin, jonka mukana seuraa myös laukku vaihto-okulaareille. Lisävarusteena on myös saatavana oma digiscoping-sovite Coolpix-kameroille. Sovitteen avulla ED 82 sopii digiscopingiin muuten oikein hyvin, mutta 25x zoomilla ja 30x laajakulmalla ovat putken pienimmät mahdolliset suurennukset. Muilla putkillahan "scouppaajat" käyttävät mielellään 20x suurennusta.

Optinen suorituskyky

Vertailuputkiksi sain siis samat yksilöt Swarovskin ATS 80 HD:stä ja Zeiss Diascope FL 85:stä kuin edellisessä testissämme oli. Erotuskyky uudessa Nikonissa on testitaulujen ja maastomittausten mukaan samalla tasolla kuin Zeississa ja hivenen Swarovskia parempi. Kun Nikonilla lisäksi yltää suurempaan suurennokseen, voi sillä hyvissä olosuhteissa erottaa pienempiä yksityiskohtia kuin näillä. Ero ei ole suuri, mutta se on olemassa. Kontrastin osalta Nikon oli uutta Swarovskiakin parempi ja siis paras tähän mennessä kokeilemani putki. Myös mustien ja eri harmaan sävyjen erottuminen oli Nikonissa parempaa. Kirkkaudessa Nikon on vastaavilla suurennoksilla lähellä Zeissia ja kirkkaampi kuin Swarovski. Kirkkausero Fieldscope ED 78:aan on merkittävä ja selvästi suurempi kuin mitä pelkän etulinssin suurentamisen avulla voisi odottaa. Paremman kirkkauden ja kontrastin avulla ED 82:lla pystyi erottamaan aurinkoisena päivänä varjopaikoista selvästi enemmän yksityiskohtia kuin ED 78:lla. Päivällä hyvin hämäristä rakennuksen pintarakenteen koloista oli Nikonilla helpompi erottaa sävyjä kuin Zeissilla. Hämäretestejä tein vertaamalla uutuutta vanhaan Fieldscope ED 78:aan, joka hävisi uutuudelle varsin selvästi. Värientoiston kohdalla

Nikonille näyttää olevan ominaista hiukan iltaruskomaisesti punertava korostus, joka näkyy selvimmin valkoisissa kohteissa mutta ei niissäkään ole erityisen voimakas. Värit toistuvat hyvin elävinä ja niiden erottuminen on hyvää myös suurimmilla suurennoksilla. Kilometrin etäisyydellä ruovikon reunassa varjossa uivan naaraspukuisen uivelon pään värityksen erottui Nikonilla paremmin ja elävämmin kuin Swarovskilla eikä suurennosta tarvinnut pudottaa 75:stä. Vastavaloon Nikon oli erittäin hyvä, Swarovskin tasoinen ja Zeissia parempi. Jopa matalalla olevan auringon ja sen vedestä heijastuvan kilon välissä olevasta saarenrannasta pystyi erottamaan yksityiskohtia. Katsomisen helppoudessa Nikon ei ole aivan Zeissin ja Swarovskin tasolla, sillä silmän kohdistaminen pieneen okulaarilinssiin vaatii enemmän tarkkuutta. Kuvan tarkentaminen sen sijaan oli varsin helppoa ja parhaasta tarkennuskohdasta ei ollut epäilystä. Uudessa MC II -zoomissa kuvan reuna-alueen laatu on entistä Nikonin zoomia parempi, mutta valitettavasti kapea näkökenttä on entisellään. Kun suurennus lisäksi alkaa vasta 25x:stä, on zoomilla saatava todellinen näkökenttä merkittävästi kapeampi kuin kilpailijoilla (1.6-0.77° kun laajakulmaisoin zoom, Zeissin 20-60x tarjoaa 2.47-1.19°). Nikon saisi kyllä vähitellen ottaa oppia eurooppalaisten valmistajien zoom-okulaareista, sillä kapea, putkimainen kuva ja niukka silmäväli ovat turhaa askeesia verrattuna Swarovskin, Leican tai Zeissin zoomien avaraan ylellisyyteen. Nikonin laajakulmat sen sijaan ovat täysin verrattavissa Swarovskin ja Zeissin vastaaviin. Ne ovat helppoja katsoa ja niissä on upea kuva. 50x ja 75x ovat käytännössä reunaan saakka teräviä. 38x ja 30x eivät sen sijaan ole reunaterävyydessä yhtä hyviä kuin Swarovskin 30x, mutta nekin ovat helppoja katsoa ja niiden antaman kuvan kirkkaus ja kontrasti ovat huippuluokkaa.

Yhteenveto

Fielscope ED 82 A on selvä parannus Nikonin edelliseen malliin. Käyttöominaisuudet ja maastokelpoisuus ovat nyt parhaiden kilpailijoiden tasolla ja optiset ominaisuudet ovat kaikilta osin huippuluokkaa. Nikon eroaa kuitenkin sekä Zeiss Diascope 85 FL:stä että Swarovski ATS 80 HD:stä sen verran merkittävästi, että huippukaukoputken hankintaa harkitsevan on mietittävä kumpi kompromissi - laajemmat näkökentät vai suuremmat suurennokset - on omiin tarpeisiin parempi. Kun tietää mitä haluaa, on mikä tahansa näistä kolmesta varmasti oikea valinta.

Kimmo Absetz